

تقدیریم به :

استاد گرام و ارجمندم جناب آقای دکتر مصطفی
اقصی که همواره با راهنماییهای علمی و اخلاقی
خود شان بنده را قرین افتخار و مباهات فرموده اند .

استاد محترم جناب آقای دکتر ابراهیم
همیشه افتخار شاگردیشان را داشته ام .

استاد محترم جناب آقای دکتر سنجر که همواره از
محضر علمی شان برخوردار بوده ام .

آقای دکتر ایلخانی دانشیار محترم که از بذل راهنمایی
در تدوین این پایان نامه دریغ فرموده اند .

آقای دکتر حکمتی .

پدر بزرگواری که بازحمت شبانه روزی خود وسائل رفاه
و آسایش مرا فراهم نموده است .

مادر عزیزم که بعد از خداوند متعال ترقی خود را
مدیون فداکاریهای او میدانم .

برادر بزرگواری که مواره راهنما و مشوق من بودی است .

دوستان و همکلاسان عزیزم .

فہرست

مقدمہ :

فصل اول -

- وضع تشریحی نواحی جراحی در اعمال زیباییاتی .

فصل دوم -

- اعمال جراحی زیباییاتی کہ درسگ انجام میگیرند .

فصل سوم -

- اعمال زیباییاتی در گاو .

فصل چهارم -

- مشاہدات .

فصل پنجم -

- نتیجہ .

بنام خداوند بخشنده مهربان

مقدمه :

گرچه اعمال جراحی زیبایی از زمانهای قدیم روی حیوانات انجام

میگرفته ولی اجرای آن در سگ بیشتر مورد توجه انسان بوده است .

مدارک موجود در آثار تاریخی مصر و نقش سگهای گوش بریده یا

دم بریده برگتیبه های قدیمی موضوع فوق الذکر را باثبات میرساند . امروزه -

اجرای این اعمال خواه بروش قدیم یا با طرق جدید بخصوص میرد توجه علاقمندان

Hurtel.D'Arboval

به نوع سگ میباشد . در دیکسیونر دامپزشکی

چنین ذکر شده است که در بعضی نقاط گیتی گوش سگ را بطرز وحشیانه ای

قطع مینمایند یا اینکه حیوان را بدون بیحسی آنقدر حول گوشش میگردانند تا

گوش حیوان قطع گردد .

مؤلف دیگر فرانسوی مینویسد که چوایی ادعا کرده است که

تخصص او در کندن دم سگ با دندان میباشد . چوای مذکور روش خود را

بعلت عدم خونریزی و التیام سریع زخم بهترین روش میدانسته است .

در شهرستانهای ایران روشهای عامیانه ای برای اعمال زیبایی مورد

حرفه‌های دامپزشکی
Chahoum
در شهرستانهای ایران
از جمله کرمان
و...

توجه است از آنجمله دم اسب را در شهرهای شمال باداس قطع میکنند بدین ترتیب که عضو مورد نیاز را روی کنده درخت نهاده باداس یا آلت برنده تیغز ضربت ناگهانی به آن وارد میآورند تا قطع شود در این مورد هیچ احتیاط و مراقبتی هم برای خون بندی بعمل نمیآید .

در کرمان گوش سگ را روی سنگ یا چوب گذاشته و آنرا با کارد تیزی قلع میکنند . برای مقید کردن حیوان را در لحاف پیچیده بطوریکه سر دم از آن بیرون باشد . در اینجا نیز هیچگونه احتیاطی برای جلوگیری از خون ریزی بعمل نمیآید و حیوان را بعد از عمل رها میکنند . مردم عامی تصور میکنند وقتی گوش سگی قلع شد علاوه بر زیبایی گیرنده و هشیار تر شده و اصوات را بهتر درک میکند . در زمان حاضر اعمال زیبایی نزد حیوانات باروشهای بسیار جدید — معمول گردیده که در این پایان نامه مشروحا بیان میشود .

بطور کلی با توجه به قوانین مربوط به حمایت حیوانات و وظیفه ای که دامپزشکان در جلوگیری از آزار بحیوانات دارند لازمت کلیه اعمال جراحی زیبایی تمام بایکی از طرق مختلف بیحسی مریضی اجرا گردد تا حتی المقدور از رنج بردن بیهوده حیوانات جلوگیری شود .

فصل اول

وضع تشریحی نواحی جراحی زیبایی

۱ - کالبدشناسی گوش :

ناحیه گوش در بالای سر سطحی را اشغال کرده که محصور است بین پیشانی، قفا و غده نکته گوش دارای قسمت‌های مختلفی است که بعضی سطحی و برخی دیگر عمقی بوده و متولید کردن آن قسمت‌های مختلفه عضو شنوائی را تشکیل میدهد. این قسمت‌ها عبارتند از گوش خارجی، گوش میانی و گوش داخلی.

گوش خارجی در ناحیه جانبی و قوقانی سر و خارج از ناحیه جمجمه پیشانی Cranio Frontal و بالای ناحیه نکته ای جلوی قفا قرار گرفته است گوش خارجی در سه شکل مخصوص بخود میباشد و با اقسام دیگر تفاوت محسوس دارد و حتی در نژادهای مختلفه سگ نیز شکل آن متفاوت بود و مخصوص بهمان نژاد است.

در هر حال گوش خارجی بصورت یکنه بوقک شنوائی است که برای گرفتن

اصوات خارجی بکار میرود. در گوش خارجی اهلیا، زیر موجودند : لاله گوش.

ماه‌پیچ‌های گوش . پوست‌ها یا پوشش‌های گوش و بالاخره رگ‌ها و اعصاب که
بترتیب بشرح آنها می‌پردازیم :

الف _ لاله گوش :

لاله گوش شامل سه قطعه غضروفی است که بایکدیگر
اتصال داشته و به مجرای استخوانی نقیصه شنوایی خارجی شقیقه
متصل می‌گردند این سه قطعه عبارتند از غضروف‌های بوقی شکل ، سپری
شکل و حلقوی ،

غضروف‌بوقی شکل که بنام غضروف گوش نیز نامیده میشود و مهمترین
غضروف‌های گوش بوده باریک و قابل ارتجاع تشکیل شده که در طرف نوك گوش يك
تیغه نسبتاً نازکی را بوجود می‌آورد و یا گاهی اصلاً موجود نیست بطوریکه
نوك گوش فقط از پوست تشکیل شده است .

این غضروف در نژادهای مختلف سگ‌ها شکل بسیار متفاوتی

دارد .

نژادهای مختلف سگ را برحسب شکل گوش به سه دسته تقسیم

می‌کنند .

۱ _ نژادهایی که گوش کاملاً افراشته دارند و اتصال

قاعده گوش بسر در بالا قرار گرفته است از این قرار :

Berge. Malinois.

Chew Chew. Boule Francais.

۲ - نژادهائیکه گوش نیم آویزان دارند مانند :

Boule anglais.

Kerry Blues Collie.

۲ - نژادهائیکه گوش کاملا افتاده دارند . در این نژاد گوش از هر طرف آویزان

بوده و اتصال آن به سر در پائین قرار گرفته است از این قرار :

Lescockers .Lesbragues. Caniches.

اندازه گوش نیز بر حسب نژادهای مختلف فرق میکند چنانکه در بعضی نژادها بسیار

بزرگ مثل نژاد سگهای هلندی و نژاد Chew - Chew کوچک میباشد

و نیز در نژادهای گوش آویزان گوش بعضی نرغها بسیار بزرگ Cockers بوخی

کوچک است مانند نژاد Carlin

ضخامت غضروف گوش و بلندی موها تیکه پوست گوش را میپوشانند

نیز در نژادهای مختلف فرق میکند در اینجالاته گوش را در نژادهای گوش
افراشته شرح میدهم . در حال استراحت وادی ملاحظه میشود که سطح محدب
گوش بجانب جمجمه چرخیده است در همین حال سطح مقعر بطرف خارج قرار
دارد بطوریکه میتوان کناره های گوش را قدامی و خلفی نامید . در این نژاد قسمت
اعظام لاله گوش آزاد بوده و بخشی از آن که در قاعده قرار دارد (قسمت تحتانی)
بجمجمه و عضلاتیکه آنرا میپوشانند مربوط است .

در محلی که لاله گوش به جمجمه متصل است سطح محدب چین خورده
و زاویه ای تشکیل میدهد که بنام قاعده و برجستگی گوش نامیده میشود حفره گوش
این نژاد بطرف قاعده تنگ تر شده و بالاخره بعجای گوش ختم میگردد .

در انتهای لوله شنوائی و یا مجرای گوش غضروف دیگری قرار گرفته است
که دریائین از مجرای گوش تجاوز میکند و کناره قاعده ای آن روی کناره قسمت استخوانی

مجرای شنوائی خارجی قرار گرفته است این عضو موسوم است به غضروف حلقوی .
 قسمت غضروفی مجرای شنوائی خارجی خیلی لطیف بوده و تشکیل شده از مجرای
 گوش و غضروف حلقوی قسمت استخوانی مجرا خیلی کوتاه و نسبتا پهن است .
 غضروف حلقوی بشکل استوانه است و مجرای خارجی گوش را بوسیله
 انتهای پائینی خود احاطه مینماید . انتهای فوقانی آن در داخل غضروف بوقی
 شکل محصور میباشد . غضروف سپری شکل در داخل گودی شقیقه ای و جسموی
 غضروف بوقی شکل قرار گرفته است .
 این غضروف از جلو به عقب امتداد یافته و بغضروف بوقی
 شکل بوسیله ماهیچه های مختلف اتصال مییابد .

ب - ماهیچه های گوش :

ماهیچه های گوش عموما پهن و غشائی بوده و بعضی از آنها
 آپونوروزی هستند و در روی لاله گوش مستقیما یا من غیر مستقیم عمل مینمایند . حرکت
 این ماهیچه ها بوسیله یک پالش چربی که در بین اتصالی ماهیچه ها در قاعده
 گوش قرار دارد تسهیل میشود این توده چربی در سگهای لاغرم مشاهده میشود
 ماهیچه های گوش خارجی به دو دسته تقسیم میشوند : ماهیچه های

خودی Intrinsic و ماهیچه های غیر خودی Extrinsic عضلات

غیرخودی عبارتند از :

۱ - ماهیچه Interscutellaire که ماهیچه ایست فرد

نازک و پهن و رشته های عضلانی آن روی غضروف سپری شکل متصل میشوند این

ماهیچه در جلو با ماهیچه Fronto Soutellaire اشتباه میشود و همچنین

با ماهیچه پس سری و شقیقه ای ممکنست اشتباه گردد .

۲ - ماهیچه Fronto Soutellaire از روی برجستگی وجنه ای

و رباط حدقه ای شروع میشود این ماهیچه در حالیکه متدرجا بر پهنایش افزوده

میگردد بطرف غضروف سپری شکل امتداد یافته و روی همین غضروف است که

قسمتی از رشته های عضلانی آن ختم میشوند . قسمت دیگر رشته های عضلانی

آن روی آپونوروز این کرانین Epicranien اتصال میابند . این دو عضله

سپری شکل را ثابت کرده و لاله گوش را برمیگردانند .

۳ - عضله سپری گوش خارجی : این ماهیچه از سه رشته عضلانی

مربک شده که بین غضروف سپری شکل و بوق شکل کشیده شده اند . سرخرگ

مربوط به آن سرخرگ قدیمی بوده و عصب آن عصب وجنه ای شقیقه ای میباشد

عضله نزدیک کننده بوده و لاله گوش را جلو میبرد .

۴ — ماه‌یچه نکهه ای گوشى : ماه‌یچه طویلی است که از جلوی غده

نکهه و غده تحت فکی گذشته و روی غده نکهه اتصال یسافته و قسمتی از آن را میپوشاند . این ماه‌یچه روی غضروف بوقی شکل متصل میشود و حتی به خط وسط گردن میرسد و در آنجا با پوستیه اشتباه میشود . ارتباطات آن در عمق سیاهرگ و داج و اعصاب گردنی عرضی میباشد . این عضله لاله گوش را به پائین و خارج میکشد و عصب مربوط به آن عصب گردنی عرضی است

۵ — ماه‌یچه عنقی گوشى : این ماه‌یچه تشکیل شده از سه

نوار کوچک و نازک عضلانی که از خط وسط قفا شروع شده و روی غضروفهای سپری شکل و بوقی شکل میچسبد . سرخرگهای مربوط به آن عبارت از سرخرگ پس سری گوشى بزرگ ، گوشى قدامی و گوشى خلفی . عصب مربوط به آن عصب گوشى خلفی است . این ماه‌یچه دور کننده بوده و لاله گوش را به سمت خارج برمیگرداند .

۶ — ماه‌یچه شقیقه ای گوشى فوقانی : از روی ستیغ Parietal

شروع شده و بدو شاخه منقسم میشود که یکی از آنها روی غضروف سپری شکل و دیگری روی سطح محدب لاله گوش میچسبد .

این ماهیچه بوسیله ماهیچه عنقی گوش عمقی پوشیده شده و با شاخه‌های سرخرگ و سیاهرگ گوش خلفی ارتباط دارد. سرخرگ مربوط به آن سرخرگ گوش خلفی بوده و عصب مربوط به آن عصب گوش خلفی است. عمل آن هدایت کردن لاله گوش به خارج و کمی بعقب میباشد.

۷ - ماهیچه سپری گوش داخلی : از سطح داخلی غضروف سپری

شکل شروع شده و امتداد آن از جلو بعقب به طرف قاعده گوش است. این ماهیچه کاملاً بوسیله غضروف سپری شکل پوشیده شده و روی غضروف حلقوی خاتمه یافته و در روی بالش چربی قاعده گوش قرار دارد.

عمل این ماهیچه چرخاننده گوش به خارج و عقب میباشد.

عضلات خودی گوش عبارتند از:

۱ - عضله عرضی . این عضله از دو بخش

خیلی مشخص تشکیل شده است عمل این عضله عبارتست از وسیع کردن مدخل لاله گوش.

۲ - عضله پرواز گوش (هلیکس) Hlix از سطح داخلی

تراگوس Tragus شروع شده و روی کناره بطنی سطح داخلی آن

ختم میشوند .

۳ - عضله تراگوس Tragus که در طول سطح خارجی عضله

Anti Tragus قراگرفته و اتصالی آن روی مجرای گوش است .

۴ - عضله خارجی تراگوس - این ماهیچه از روی کناره بطنی Tragus

شروع شده سپس بپائین بطرف قوس وجنی زیگوماتیک Zygomato Auriculaire

امتداد یافته و روی کناره فک بالایی چسبد

۵ - عضله آنتی تراگوس Anti Tragus عضله ایست

خیلی کوتاه و نسبتاً پهن و قوی که از یکطرف بکناره آزاد و سطح داخلی تراگوس

و از طرف دیگر عضله هلیکس Hlix اتصال مییابد .

ج - سرخرگهای گوش :

۱ - سرخرگ پس سری . یکی از شاخه های این

سرخرگ داخل عضلات عنقی گوشی شده و با سرخرگ گوشی خلفی متصل میگردد .

شاخه های دیگری نیز از این سرخرگ منشعب میشود که بعضی از آنها مربوطه میروند

مانند Stiloidien و غیره این شاخه ها نیز با انشعابات سرخرگ

گوشی خلفی منغم میگردند .

۲ - سرخرگ گوشی خلفی . این سرخرگ از سرخرگ